

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protolereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

O. Bucevschi: Porunca vremii.

Prof. Dr. G. L. Muntean: Noua dreptate.

Dr. D. Stăniloae: O carte prețioasă.

Pr. Gh. Stan: Activitatea cercurilor religioase din protopopiatul Luduș pe anul 1931.

Un comunicat al I. O. V.

Cronică. — Bibliografie. — Comunicat oficial.

— Concurs pentru întregirea parohiei Buțeni.

— Edict de licitație pentru zidirea bisericii din Idicel-pădure.

PORUNCA VREMII

Din complexul problemelor aruncate la suprafață de signatura vremii de azi, răspândirea ateismului trebuie să preocupe serios pe toți oamenii de bine. Căci prin ravagiile ce le face, acest disolvant prin definiție, prezintă pericol nu numai pentru biserică, ci amenință înseși temelile sănătoase ale societății omenești, încercând s'o arunce pe panta descompunerii sigure. Adevărul acesta e motiv suficient ca răspândirea ateismului să nu fie înregistrată ca un oarecare fapt divers, lipsit de importanță, ci trebuie să concentreze asupra-i atenția tuturor elementelor conștiente de ceea ce înseamnă pulverizarea temeliei, pe care-i clădită ordinea și armonia societății omenești, în toată variația formelor sale sănătoase.

Adevărat, atești au existat totdeauna, dar tot atât de adevărat e că niciodată în proporțiile numerice de azi, când prezența lor agresivă se resimte pretutindeni, chiar și în masele largi ale poporului, deși aci încă, din fericire, mai mult în surdină. Pericolul însă există și trebuie prevenit cu orice preț.

Circumscrierea curentului ateist de azi întimpină dificultăți, căci ateștii se ascund sub diferite nume: liberțugetători, moniști, disidenți, fără confesiune etc., pentru a deruta adversarii. Și numărul lor nu se acopere nici cu suma celor ce poartă astfel de nume. E cu mult mai mare în urma faptului că și între cei ce oficial țin de bi-

serică, se află mulți atești veritabili. Așa că, putem spune, avem în față o mișcare, care nu se restrânge la câteva cercuri mici de indivizi incolori în materie de credință religioasă, ci are ramificații în toate straturile societății omenești și-i însuflețită de un spirit foarte agresiv. E un fel de mobilizare generală a tuturor forțelor distructive, în primul rând, împotriva bisericii creștine cu scopul expres de a-i neutraliza influența asupra societății, ca în urmă să poată face cu ea ce-i place și cum îi place. Situația aceasta impune deci categoric, în primul rând bisericii, să organizeze un front energetic împotriva ateismului de toată nuanța, prin solidarizarea, lămurirea și fortificarea conștiințelor și obligațiilor religioase ale tuturor credincioșilor săi.

În acest scop va trebui să utilizeze până la epuizare toate mijloacele de natură să poată imprima societății sigilul principiilor propovăduite de Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ignorarea mijloacelor naturale-pământești (presă, film, radio, conferințe, îngheberarea de societăți după sex și vârstă etc.) înseamnă pentru biserică a nu fi în nota realității, a nu cunoaște nervul timpului. Adevărat, ființa și scopul creștinismului sunt prin excelență supranaturale, și pentru acest motiv viața fiecăruia, în ultimă analiză, trebuie să fie îndreptată pentru „dincolo“.

A nega sau și numai a umbri acest a-

cest adevăr, ar însemna cel mai laș atac la natura creștinismului însuș, și chiar la natura omului, care prin sufletul său spiritual, nemuritor, ființial indică spre un scop final „dincolo“. Inșă tocmai în vederea acestui „dincolo“, mijloacele de aci nu pot să fie lăsate la o parte. Dacă ar trăi numai pentru sine, și omenirea întreagă ca atare n'ar duce o viață specifică ei, și atunci în cazul când mijloacele naturale-pământești nu sunt cucerite de prietenii lui Dumnezeu și puse în serviciul supranaturalului, ele cad în mâinile dușmanilor lui Dumnezeu și sunt puse în serviciul răului, servind de momire pentru îndepărtarea de Dumnezeu.

Accentuarea mijloacelor naturale-pământești să nu pară ceva periculos pentru scopul supranatural al bisericii, ca și când ar deveni ea prin aceasta pepiniera bunurilor curat pământești. Nicidecum, căci biserica, când își poate administra liber oficiul său supranatural, răspândește pretutindeni și fericirea pământească. Unde e căutată împărăția lui Dumnezeu, nu poate întârzia nici binecuvântarea făgăduită: toate celelalte vi se vor adauge vouă. Doar înșă idea regalității lui Hristos este cea mai vie expresie pentru faptul că totul trebuie pus în serviciul împărăției lui Dumnezeu și pătruns de spiritul lui Hristos. Inșă e datoria credincioșilor să câștige pe seama bisericii libertatea de care are nevoie și să pună în serviciul ei mijloacele naturale-pământești. Și trebuie accentuată această imperioasă datorie a credincioșilor, căci nu totul servește spre adâncirea principiilor lui Hristos în conștiința oamenilor, poate să fie utilizat totdeauna exclusiv de reprezentanții oficiali ai bisericii. Cu multe lucruri, care servesc tot spre înflorirea spirituală a omului, din diferite motive biserica nu se poate ocupa direct, pecând membrii ei au posibilitatea. Sunt cetățeni ai statului în diferite funcțiuni și membrii ai societății, și tocmai în aceste domenii sunt ei chemați ca inspirându-se din principiile credinței și moralei creștine, și din dragoste față de biserică, să-i creeze condițiile de viață necesare acțiunilor ei și să imprime societății duhul creștinesc. Convingerea intimă că nu există pentru omul individual, pentru popor și întreaga omenire, fericire

mai mare decât în cazul când principiile creștinismului imprimă pretutindeni timbrul lor divin, trebuie să îndemne pe fiecare să-și arunce în cumpănă toate puterile de care dispune, pentru a da acestor principii rol conducător în frământările vieții. Dar — și aci-i porunca vremii — inițiativa solidarizării credincioșilor în jurul bisericii, crearea convingerii: digul inexpugnabil față de sforțările ateismului de a pune stăpânire pe întreaga societate omenească, revine în primul rând tot bisericii. De-aceea numai binecuvântată poate fi acțiunea întreprinsă de chiriarii noștri în direcția aceasta. E o dovadă de reală înțelegere a spiritului vremii. Și preoțimea n'are decât să urmeze directivele de sus, și atunci lupta împotriva ateismului de toată nuanța va fi dusă în condiții ușoare și biruința deplin asigurată, spre binele obștesc.

O. Bucevschi.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Noua dreptate.

(Matei 5, 21—6, 34.)

1. Ființa noii dreptăți, ilustrată în 5 exemple, 5, 21—48.

Idealul noii dreptăți ne este înfățișat de Mântuitorul prin câteva exemple, în cari se pune în paralelă, ceace de secole s'a spus poporului iudeu, cu ceace are de zis și pretinde El. Dreptatea legiuitorilor și fariseilor este pusă față în față cu dreptatea pretinsă ucenicilor, și aderenților.

Critica contimporană este de părere, că ordonarea artistică a exemplilor nu provine dela evangelistul Matei. El s'ar fi folosit de un mic catechism, din care comunitatea creștină străveche, care trăia în strânse legături cu iudaismul se informă despre părerea Mântuitorului referitoare la lege și învățătura rabinică. Totuși autorul acestui catechism ar fi redat cu fidelitate cuvintele lui Iisus.¹⁾

De aci rezultă că și critica admite autenticitatea textului.

a) Crima, 5, 21—26.

„Auzit-ați că s'a zis celor de demult: să nu ucizi, că cine va ucide vinovat va fi judecâți;

Iar Eu zic vouă: că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecâți; și cine va zice fratelui său: Racă, vinovat va fi soborului; iar cine va zice: nebune, vinovat va fi gheenei focului.

¹⁾ „Die Schriften des Neuen Testaments“, Wilhelm Bousset și Wilhelm Heitmüller, ed. III, vol. I, pag. 261.

Deci, de îți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta.

Lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău și atunci venind adu darul tău.

Împacă-te cu pârâșul tău degrab, până ești pe cale cu dânsul, ca nu cumva pârâșul să te dea judecătorului, și judecătorul te va da slugii și în temniță vei fi aruncat.

Amin zic ție: nu vei ieși de acolo, până nu vei da codrantul cel mai de pe urmă.¹⁾

Primul exemplu prin care voește Mântuitorul să documenteze, cât de îngustă și eronată este talmăcirea rabinică și practica contimporană a Legii, este porunca a 8-a din decalog. În Lege porunca are o formulare negativă: „Să nu ucizi“ (Ex. 20, 13; Dt. 5, 18) și alta pozitivă împreună cu sancțiuni: „Iar de va lovi cineva pe altul și va muri, cu moarte se va omori“ (Ex. 21, 12; Lev. 24, 17).¹⁾ Legiuitorii au luat dispoziția Legii în formularea ei negativă, și i-au adus o sancțiune, dându-i următoarea redactare: „Să nu ucizi, căci ucigașul este vinovat judecății“. Sancțiunea nu este un citat, ci reprezintă chintesenta sancțiunilor Vechiului Testament așa după cum o înțelegeau rabinii. Porunca astfel formulată ucenicii au auzit-o adeseori în sinagogi. Această formulare a avut-o și Iisus în vedere, când spune: „ați auzit că s'a spus celor de demult...“ În cazul când ar fi voit să citeze porunca mozaică s'ar fi folosit de cuvintele: „știți că este scris în lege“ sau „legea zice“. De aci deducem că nu Legea îl preocupă, ci explicarea rabinică a Legii. De altcum e foarte probabil că ascultătorii Lui nici nu cunoșteau Legea într'altă formă. Ei singuri neavând posibilitatea s'o citească.

Prin sancțiunea adusă Legii, se face o deviere dela senzul ei mai adânc. Mântuitorul nu se poate împacă cu această dreptate externă. Pune în vedere, că tot atât de vinovată și demnă de pedeapsă este și dispoziția internă, din care emană crima, adevărată ură. „Din inimă ies gânduri rele, ucideri, preacurvii, curvii, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule“ (Mat. 15, 19).

Deosebirea este numai graduală. Ceeace și arată printr'o expunere gradată a diferitelor forme de manifestare a urei. Cine nutrește în internul său ură față de fratele (semenul) său, este vinovat de un delict, care poate fi judecat de primul for, adevărat de „judecată“;²⁾ cine dă expresiune urei sale prin

¹⁾ Dr. V. Gheorghiu, op. cit. p. 217.

²⁾ „Judecata“ este numirea primului for judecătoresc la iudei. Exista în fiecare oraș. Era îndreptătit să judece delictele de mai mică importanță, dând sentințele corăspunzătoare. După părerea lui Fl. Josephus „Antt. iud.“ 4, 8, 14 era compus din 7 bărbăți. După părerea rabinică, din 23.

obicinuitele cuvinte ofensatoare, ca „prostule“¹⁾ nu poate fi judecat decât de supremul for, de Sinedriu;²⁾ în fine cine se lasă mânat de ură atât de departe încât isbucnește în cuvinte de ocară precum „nebone“³⁾ știrbind integritatea morală a semenului său, trebuie să fie condamnat pe vecie.⁴⁾ Pentru crimă Mântuitorul nici nu găsește pedeapsă.

Prin această minuțioasă pătrundere a stărilor sufletești prin care trece cineva, înainte de a suprima pe deaproapele său, prin cântărirea greutății, vinei care rezidă în fiecare din acele stări sufletești, Iisus nu voiește să deie directive judecătorilor. El nu vorbește ca iurist. El nu poate fi de părerea ca cineva să fie condamnat la moarte pentru o injurie oarecare. Iisus acționează pe teren religios.

Condamnând deopotrivă crima și mânia, protestează împotriva concepției iuridice greșite care pune voința divină exprimată în legi, să asigure ordinea în stat. Porunca divină se adresează sufletului, este o poruncă cu caracter etic și nu polițienesc.

În cazul de față se folosește de felul de-a argumenta al fariseilor, pentru a arăta că interpretarea rabinică a poruncii a 8-a nu corăspunde voinței divine, că dinpotrivă există gânduri rele, și cuvinte de ocară la adresa semenilor, cari vor fi la fel pedepsite din partea lui Dumnezeu ca și crima, ba în unele împrejurări, chiar mai sever. Dumnezeu în porunca a 8-a înfierează nu numai crima, ci și mânia și injuriile față de semeni.

¹⁾ În textul grecesc avem expresiunea „raca“. Un cuvânt haldaic trecut în terminologia greacă a Noului Testament, care înseamnă: cap gol, cap slab. Era foarte mult uzitat ca cuvânt de batjocură. (cf. Bisping, „Das Evangelium n. Math.“ v. I, p. 139.

²⁾ Sinedriul era supremul for judiciar. Își avea sediul în Ierusalim. Pe timpul Mântuitorului era compus din 71 membrii reprezentanți ai poporului, fariseilor, cărturarilor, saducheilor, preoților, sub conducerea arhiereului. Singurul for îndreptătit să condanne la moarte, pedeapsă care în timpul lui Iisus, nu putea fi executorie fără aprobarea procuratorului roman. v. Schürer, II, 188—214.

³⁾ Expresiunea „nebon“ din traducerea românească, corăspunde expr. „nabal“ din limba hebraică. „Nabal“ însă înseamnă mai mult decât înțelegem noi prin „nebon“. Nabal și fără de Dumnezeu sunt sinonime pentru iudei. Nabal reprezintă ultima treaptă a depravării religioase-morale.

⁴⁾ Textul vorbește despre pedeapsa gheenei focului: Gheena înseamnă valea lui Hinom. Iar valea Hinom fu locul unde iudeii căzuți în idololatrie în timpul regelui Abaz jertfau copiii pe altarul lui Moloch. De atunci blăstemul a rămas asupra acestei văi. Din ordinul lui Iosia aci se aruncau toate gunoarele orașului, și pentru ca acestea să nu fie un izvor de epidemii, se întreținea un foc permanent, care mistuind resturile vegetale și animale producea un miros de nesuferit. Respingătoarea vale a gunoaelor, cu focul ei permanent era pentru iudei un simbol al chinurilor iadului. Despre murdăriile din valea Hinom spune Iosia „Viermii lor nu mor, iar focul nu se stingea, și vor fi permanent obiectul scârbei pentru tot trupul“. (66, 24.) cf. Felten, „Neutestamentliche Zeitgeschichte“, II, 223.

Necesitatea de a înăbuși mânia încă din fașe, o ilustrează Mântuitorul printr'un exemplu și o pildă. Exemplul este: Cineva duce o jertfă la templu. În drum își amintește, că un semen al său are ceva pricină împotriva lui. Fără a sta pe gânduri, judecând dacă este îndreptățit acela de a-l dușmăni, sau nu, el trebuie să creadă în creștinism și să se împace, înlăturând piedeca iubirii frățești, abia apoi întorcându-se să ducă jertfa la altar. Scopul jertfei este tocmai de-a întări sau restabili, raportul de prietenie și iubire cu Dumnezeu. Numai atunci poate acest scop să fie realizat, când raportul de frățietate cu semenii perturbat fiind, este din nou restabilit. Căci Dumnezeu care este părintele tuturor fiilor oamenilor, și care a oprit crima, mânia și orice cuvânt jicnitor, nu vrea să primească nici o jertfă, delă omul care trăește în dușmănie cu semenii lui.

Iar pilda este: Înaintea fiecăruia stă judecata divină, în fața căreia exclusiv se va decide asupra ori cărei desbinări, dacă partidele contrare nu s'au împăcat înainte. Drumul pe care au să-l facă cei certați este drumul vieții pământești. Întrucât nimeni nu-și știe sfârșitul vieții, trebuie să lucreze repede. Căci după această viață intră în acțiune judecătorul. De aceea se pretinde delă cel ce a păcătuit împotriva fratelui său, fără ca să se rușineze cât timp mai este încă vreme, să se împace cu acesta. Iisus întărește acest îndemn prin amenințarea, că în caz contrar, la judecata divină legea nepărtinitoare îi va fi aplicată în întregime.

(Va urma)

Prof. Dr. G. L. Muntean.

TĂLCUIRI CREȘTINEȘTI

I.

*Când pe-al vieții tale drum
Te apropii de sfârșit...
Așa — cum atunci ai dori
Viața să ți-o fi trăit;
Astfel s'o 'ncepi a trăi
Chiar de pe acum.*

II.

*Să faci numai bine'n lume
E-o cerească 'nțelepciune!
O 'nțelepciune tot de frunte
E, — să rămâi surd și la insulte.*

III.

*Când vezi că cineva greșește, să-i ieși cu bunătațe'n cale
Și să-i areși cu blândețe — greșelile sale.
Dacă-aceasta nu o faci, — nu 'nvinovăți pe nime;
Ci smerit, plecându-ți capul, să te 'nvinovătești pe tine.*

* * *

Fl. Mureșanu

O carte prețioasă.

Sf. Macarie Egipteanul, Omilii duhovnicești, traducere din grecește, de preotul Cicerone Iordăchescu, Chișinău 1931. Prețul 100 Lei. Puține cărți s'au bucurat în trecutul creștinismului de atâta vază și de atâția cetitori, ca aceasta carte care, prin munca profesorului delă Chișinău, devine astăzi accesibilă și cetitorului român. Ea, împreună cu încă 2—3, stau la începutul curentului mistic care s'a continuat mai ales în lumea monahală, necurmat până în zilele noastre. Noțiunile și imaginile din ea s'au încetățenit definitiv în experiența, în cugetarea și în limbajul cercurilor cari s'au putut apropia mai mult de ceea ce constituie miezul creștinismului răsăritean. Nu este o carte de speculație teologică asupra unor dogme privite în sine: nu se ocupă nici cu raportul celor 3 persoane din Sf. Treime, nici cu uniunea ipostatică, nici cu natura Tainelor. Și totuși, întreg sistemul învățăturilor creștine îl vei întâlni în ea, însă actualizat în experiențe sufletești. Harul și lucrarea lui în om, starea omului dinainte de cădere și după îndreptare, viața lui după învierea cea de apoi, nu mai sunt în această carte teze obiectiv-externe de cari luăm cunoștință intelectual și din cari mintea noastră se chinuește să înlătore contradicțiile, ci toate sunt un unic proces sufleteș surprins de lumina introspecției în diferitele lui faze. Un proces sufleteș care urcă, dacă știi să-l alimentezi, până la treptele de sus ale stărilor mistic-extatice, în cari sufletul câștigă desăvârșita liniște, cu fundat în lumina dumnezească.

Și toate acestea sunt descrise numai în imagini și comparații istorice sau din natură și într'un stil ușor, poporal chiar. E adevărat că în originalul grecesc frazele sunt enorm de lungi și foarte nerotunjite. Traducătorul român însă — și aceasta e un mare merit — a știut să le împartă, să le rotunjească, rămânând totuși deplin atașat senzului frazelor grecești și dându-ne chiar o traducere cum nu se poate mai literală a cuvintelor. Cartea aceasta, oferind într'o formă atât de ușoară, experiențe și cugetări atât de adânci și de permanent-sufletești, e o carte necesară în primul rând pentru fiecare preot. Ea e un

ferment de bogată viață religioasă, și un tezaur de motive și chiar de pasagii pentru predici. O carte din care trebuie să guști mereu câte puțin, ca din Sf. Scriptură.

(Telegr. Rom.)

Dr. D. Stăniloie.

⌘ **CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE** ⌘

**Activitatea cercurilor religioase
din protopopiatul Luduș pe anul 1931.**

În baza dispozițiilor reglementare preoțimea din tractul nostru Luduș, fiind împărțită în cercuri religioase își începe activitatea în acest an mai de timpuriu ca'n anii precedenți. Făcând o împărțire a programului mai rațională, ținând în fiecare lună o întrunire și'n deosebi fixând întrunirile pe data când cad două sărbători întrucât fiind posibil a nu se simți nici lipsa preoților din parohia proprie. Așa s'au început întrunirile de prin luna Martie, deodată cu deșteptarea naturei din letargia în care a fost în decursul iernei.

Conform itinerariului fiecărui cerc religios și'n acest an membrii cercurilor (preoții) au căutat să satisfacă celor propuse de-a propovădui cuvântul Domnului mânați nu numai de-o datorință de ordin pastoral, dar pătrunși de dragostea pentru poporul din sânul căruia au eșit. Astfel din desfășurarea programului se constată că'n acest an s'au ținut întruniri în 19 parohii. La aceste întruniri s'au rostit 22 predici și 19 conferințe cu subiecte diferite. Așa că la fiecare întrunire s'au rostit câte 2—3 predici sau conferințe luând parte toți credincioșii din aceea comună indiferent de confesiune, fiind adevărate praznice pentru popor acele întruniri. Afară de predici și conferințe s'au oficiat și diferite servicii ca: parastase, feștani, mărturisiri, maslu și botez, toate având impresiune puternică asupra credincioșilor.

După terminarea serviciilor credincioșii adânc impresionați și nutrind credința că singură biserica lui Christos e în stare să mângâie pe cei întristați să întărească pe cei slabi și să liniștească pe cei înfricoșați, se depărtează pela casele lor.

Este acest lucru operă de merit a preoțimei, că în actualele împrejurări de gene-

rală deprimare morală e preocupată de nevoia unei acțiuni religioase culturale intense, care să pătrundă în masele adânci ale populației și să-i servească de îndreptar de viață.

Cu acestea cercurile noastre religioase au început într-o câtva în viața monotoană a satelor nu numai o orientare a credinței și o întărire a acestei credințe, nu numai un pas înainte la cultura populației, ci tot atunci și-o însuflețire potențată pentru spiritul național ce datori suntem să-l cultivăm pentru dragostea dintre frații de acelaș sânge și de aceeași lege, înflăcărându-le inimile pentru un luminat patriotism.

Raportor Pr. Gh. Stan.

Un comunicat al I. O. V.

Asociația I. O. V. ne trimite spre publicare următoarele:

Față cu unele știri, apărute în unele ziare din Capitală și provincie, comitetul central de conducere al Asociației generale I. O. V. sub președinția I. P. S. S. Mitropolitul Gurie al Basarabiei, aduce la cunoștința autorităților și opiniei publice, membrilor I. O. V., ca și tuturor organizațiilor cele ce urmează:

1. Asociația generală I. O. V. este persoană juridică recunoscută și ca atare se conduce și administrează potrivit legilor ei de fondare și organizare ca și dispozițiilor de ordine publică din legea persoanelor juridice.

2. Sediul principal al Asociației este la București, str. Basarabiei Nr. 1, iar pentru Basarabia unde Asociația a luat ființă are un sediu central în Chișinău, str. Regele Carol I. Nr. 25.

3. Informațiunile date de ziare cum că Asociația generală I. O. V. centrala și filialele sale vor fi desființate sau închise, nu corespund adevărului și sunt pure invențiuni; — o asemenea hotărâre nu a fost luată de organele guvernamentale și nici nu putea fi, căci ar fi fost contrare legii și nici de organele supreme ale Asociației.

4. Asociația generală I. O. V. activează cu acelaș program pe care îl desfășoară de 7 ani de zile folositor membrilor ei, invalizi, orfani și văduve de război, fără a ține seamă de piedecile puse și intrigile țesute de persoane interesate.

5. D. Radu Doicescu, invalid de război, a fost și este directorul general al Asociației generale I. O. V. de pe întreg cuprinsul țării și șeful organizației din Basarabia, ales și confirmat în anul 1921 și reconfirmat de toate adunările și congresele generale; în sarcina sa, comitetul central a constatat că nu a existat și nu există nici o vinovăție de orice natură ar fi și ca atare organele supreme de conducere ale Asociației în mod legal au hotărât menținerea sa în postul și demnitățile ce le ocupă, numirea sa fiind în cadrul legilor noastre.

6. Asociația generală I. O. V. ține să încunoștiințeze autoritățile administrative, organizațiile și membrii ei odată pentru totdeauna, — căci nu cadrează cu demnitatea Instituției de a polemiza prin presă cu anumite persoane asupra celor de mai sus, atrăgându-le atenția asupra faptului că știrile acestea neadevărate sunt debitate și strecurate în presă tendențios de anumite persoane ce pentru motive bine justificate au fost înlăturate dela conducerea Asociației dintre cari face parte și colonelul invalid Ștefan Zăvoianu.

Comitetul central
al Asociației generale I. O. V.

CRONICĂ

Hirotonire. Din partea P. Sf. Sale Arhiepiscopului Andrei Mager, dela Oradea, în zilele de 21, 22 și 23 Ianuarie c. au fost hirotoniți întru preoți și duhovnici, clericul *Jacob Panga*, absolvent al Academiei teologice din Cluj, pentru parohia *Stâna* din protopopiatul Ungurașului și seminaristul *V. Ștefănescu*, pentru parohia Rimetea (Trăscău) protopopiatul Turda.

Darea de seamă asupra frumoasei conferințe a dlui prof. univ. *Dr. I. Lupaș*, ținută Duminică, în 17 Ian. a. c. la Universitate în ciclul conferințelor aranjate de Soc. ort. naț. a femeilor române, o vom publica în numărul viitor.

Înștiințare. Onorații preoți sunt îndrumați ca exemplarul din lista parohială ce trebuie trimisă la Consiliul Eparhial, conform circularei Nr. 7786—1931, să nu o trimită direct, ci pe cale ierarhică, prin oficiile protopopești.

Consiliul eparhial.

O punere la punct. „Telefonul“ hărăzit al „Unirii“ din Blaj, în numărul 2—1932, ne trimite vre-o douăzeci de rânduri de batjocorire a faptelor celor doi ieromonachi, Vasile Lunčan din Piatra-Fântânelor și Antonie Bâznog din Feiurdeni, cari au donat pentru bisericile unde slujesc, câte o sută de mii Lei. Îi asigurăm pe telefonistii dela „Unirea“ că acești bani nu au fost scuturați din potcapii, ci a celui dintâi din averea părintească, iar la al doilea din trudă de atâția ani, ca rugător cinstit al lui Dumnezeu. Pe ieromonahul Antonie Bâznog nu trebuie să-l confunde cu fostul călugăr Ioachim Bâznog dela Sângeorz-băi, care de mult e oprit să mai servească, după ce s'a constatat că duce o viață neconformă rânduielilor călugărești, și că este un feliu de „celib“ cu țiitoare și cu copii.

Mănăstiri, căminuri de odihnă pentru studenți. Dl prof. N. Iorga, ministrul instrucțiunii, a trimis o adresă tuturor rectoratelor celor patru universități, prin care le face cunoscut că a luat dispoziția ca localurile mănăstirilor desafectate sau ruinate să fie puse la dispoziția universităților, ca să se repare cu ajutorul studenților spre a fi utilizate ca lăcașuri de odihnă și studiu. Printre mănăstirile indicate scopului de mai sus sunt: Crasna (jud. Prahova), Plumbuita, Pângărați, Probota, Slatina, Hlincea și altele.

— Ne doare că atâtea mănăstiri au ajuns soarta să fie desființate și locașurile lor să li se dea o altă destinație. În felul acesta avem mângâierea că vor fi ferite de pustiire. Ar fi bine ca bisericilor dela aceste mănăstiri să li se dea personalul călugăresc necesar pentru a se putea face slujbe religioase și studenții ceși vor căuta odihna trupească aici, să și-o afle și pe cea sufletească.

Mulțămită publică. Fruntașul credincios al bisericii noastre și membru în Consiliul parohial, *Ioan Chira*, drept recunoștință față de biserica sa, a depus suma de Lei 10.298 — la Instit. de credit și economii „Vatra“ filiala Mociu, în favorul bisericii noastre — pentru fondul zidirii unei noi biserici. Pentru aceasta surprindere și faptă frumoasă — mai ales în aceasta vreme de criză financiară — mă simt îndatorat în numele bisericii a-i exprima și pe aceasta

cale mulțumită, rugând pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească acest dar binevenit.

Teodor Drăgoiu, preot ort. în Soat.

BIBLIOGRAFIE

Prof. Constantin Rudnean: „Divinitatea lui Iisus Hristos“. Caransebeș, Tipografia Diecezană 1931.

În broșura cu titlul acesta, tânărul prof. de istorie, C. Rudnean, licențiat și al Acad. teol. ort. din Cluj, în 36 pagini a comprimat un bogat material. Plecând dela adevărul că „dogma fundamentală a creștinismului e divinitatea lui Iisus Hristos“ autorul, cu siguranța și limpezimea expunerii proprii cunoscătorului perfect al problemei, trece în revistă toate fazele luptei duse în jurul acestei dogme, începând cu certele cristologice din epoca sinoadelor ecumenice și terminând cu negatorii moderni ai divinității lui Hristos. — În partea a doua autorul expune dogma aceasta pozitiv, după izvoarele revelațiunii divine, terminând cu clasică afirmare: Dogma divinității lui Iisus, va rămâne supremul adevăr al bisericii creștine. — În atmosfera de indiferență, dacă nu direct de ostilitate față de biserica creștină, ce pare că voeste să pună stăpânire pe cercuri tot mai largi, broșura de popularizare a dlui Rudnean apare într'un timp potrivit și poate readuce pe mulți la drumul drept. Recomandația cea mai bună e însuș cuprinsul ei.

ob.

O carte de mângâiere și desfătare sufletească este cartea „Pe drumuri uitate și sfinte“ a părintelui Ec. Gh. V. Butnariu. În aproape 200 de pagini, cu o copertă artistică lucrată și cu o mulțime de ilustrațiuni în text, scrisă într'o limbă literară aleasă, întrunind calități de stil, de artă ca și de cuprins, cari au făcut să fie bine apreciată de către însăși Academia Română, această carte ne transportă în vremea când Mântuitorul nostru trăia și umbla printre oameni, martor și tovarăș la durerile și dorurile lor, învățându-i și călăuzindu-i pe calea mântuirii. Inspirându-se din Sfintele Evanghelii, această carte cuprinde un număr de douăsprezece schițe literare în care se redă cadrul întreg al timpului de atunci, cu oamenii, cu portul, cu credințele și cu

obiceiurile lor, vorbind, trăind și lucrând, în liniște sau cu pasiune, pe când Mântuitorul apare între ei, crește, se desvoltă, îi cuprinde apoi și-i domină pe toți prin covârșitoarea Sa lumină mântuitoare.

Cartea se poate comanda la autor pe adresa Episcopiei Romanului, cu prețul redus de 60 Lei, inclusiv transportul.

Fecundul scriitor bisericesc, P. Sf. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului, ne oferă din nou două lucrări:

1. „Glasul Pietrelor“, Principii călăuzitoare pentru ortodoxia activă. Extras din Revista „Misionarul“ din Chișinău. Prețul 15 Lei. În broșura aceasta, care nu este altceva decât o continuare a lucrării „Acțiunea catolică și Ortodoxia activă“, autorul expune principiile solide de cari trebuie să se conducă toți ceice au datoria să acționeze prin ortodoxia militantă și să adâncească puterile divine ale creștinismului ortodox în poporul nostru, în strânsă legătură cu realitățile noastre bisericești.

2. „Taina Pocăinții și intelectualii“. Prețul 15 Lei. În lucrarea aceasta ni se arată că celce pretinde a fi om cult nu se poate mulțumi cu primirea adevărilor credinței, ci trebuie să se facă și părtaș tuturor lucrărilor așezate de Iisus Hristos pentru mântuire, și în special că toți intelectualii au trebuință de taina pocăinții, în care trebuie căutată adevărata înțelepciune, putere și bogăție. Ambele lucrări se pot comanda la Librăria Diecezană din Arad, la librăria Pavel Suru în București și la alte librării din țară.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ
Nr. 277—1932.

Comunicat Oficial
către toate oficiile protopopești și parohiale.

Pentru o mai clară și ușoară evidențiere a valorii averii active și a venitului anual efectiv al parohiilor, găsim de necesar ca în inventarul introdus cu ordinul circular Nr. 8164—1931 să se mai introducă la capitolul „Recapitulare“, înaintea coloanelor „Venituri“ și „Datorii“, încă o coloană nouă, cu titlul „Valoarea averii active.“

În această coloană se vor induce sumele totalizate ale capitolelor 1—6, adică ale clădirilor, terenurilor, averii în numerar, depuneri și obligațiuni, utenziliilor, mobilierului etc.

În coloana „Venituri“ însă, care — ca și rubricile „Dobânzile anuale“ dela cap. 3 și 4, — n'are decât un rol informativ, nu se vor induce decât *veniturile anuale efective și netto ale parohiei*, ca: chiriile și arenzile după imobilele folosite de biserică și dobânzile după banii parohiei, evidențiate la rubrica „Dobânzile anuale“ dela cap. 3 și 4.

În consecință nu mai e nevoie să se mai facă scăderile menționate în ordinul circular Nr. 8164—1931, alinea a 4 din urmă, decât numai scăderea „Datoriilor“.

La capitolul 2 „Terenuri“, valoarea acestora, în suma de: venitul netto înmulțit cu 10, se va evidenția la „Observațiuni“.

Inventarele trimise înainte se vor întregi ca cel anexat aici pentru fiecare parohie. Cluj, la 18 Ianuarie 1932.

Consiliul eparhial.

Nr. 713—1931.

(2) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II-a *Buteni*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în gazeta oficială „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.
2. Sesiune parohială de 20 jugăre.
3. O vică de bucate (30 l.) dela fiecare familie (220 familii), din care $\frac{1}{3}$ compete cantorului iar $\frac{1}{10}$ crâșnicului.
4. O zi de lucru în natură sau prețul ei.
5. Stola uzitată.
6. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră înștiințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de în-

voire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 28 Decembrie 1931.

Oficiul protopopesic ort. român în conțelegere cu Consiliul parohial din Buteni.

Aurel Muntean, protopop.

Nr. 7—1932.

(4) 1—1

Edict de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din parohia *Idicel-pădure*, jud. Mureș, protopopiatul Reghin, dă în întreprindere pe cale de licitație publică *zidirea bisericii* din cărămidă, conform planului și devizului aprobat de Ven. Consiliu eparhial din Cluj, cu Nr. 7700 din 27 Noembrie 1931 și invită pe cei interesați ca până la *21 Februarie 1932, ora 12 a. m.*, să-și înainteze consiliului parohial, ofertele înscris, închise și sigilate.

Licitația se va ținea în aceeași zi la ora 2 p. m.

Concurenții vor depune vadiu, în numerar, hârtie de valoare, libel de bancă acceptabilă sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 6% din prețul total din deviz care e de Lei 1,127.276 — un milion una sută douăzeci și șapte mii două sute șaptezeci și șase Lei.

Planul, proiectul de deviz și condițiunile speciale de executare, se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din *Idicel-pădure*.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără considerare la prețuri și condițiuni, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanță și soliditate.

Epitropia nu suportă spesele de participare la licitație.

Idicel-pădure, la 3 Ianuarie 1932.

Gavril Petruțiu
adm. parohial.

Sava Ion
epitrop.

I. Maloș, protopop.

NOU! A apărut: NOU!

CARTEA DE RUGĂCIUNI

„PÂINEA VIEȚII“

ediție nouă, refăcută și completată.

Prețul Lei 30— plus portu postal.

Se află de vânzare la Librăria Eparhială Cluj. Piața Cuza Vodă Nr. 6. Cluj.